

Sygn. akt II UK 215/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku A. C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 marca 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. przyznaje radcy prawnemu K. S. od Skarbu Państwa (Sądu
Apelacyjnego w (...)) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej
udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł powiększoną o podatek od towarów i
usług.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację A. C. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 27 listopada 2014 r., którym oddalono odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w W. z dnia 11 września 2013 r. odmawiającej prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj.: 1) art. 67 ust. 1 Konstytucji RP przez jego niewłaściwe

niezastosowanie i naruszenie tym samym konstytucyjnego prawa powoda do zabezpieczenia społecznego z uwagi na niezdolność do pracy ze względu na trwałe inwalidztwo, uniemożliwiające mu wykonywanie pracy w wyuczonym zawodzie; 2) art. 32 Konstytucji RP przez jego niezastosowanie i odmowę przyznania prawa do świadczenia emerytalnego, w następstwie czego powód został poddany dyskryminacji w życiu społecznych.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy zgodnie z żądaniem.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą zasadnością z uwagi na niezastosowanie art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, co unicestwiło zasadę w nim wyrażoną, uniemożliwiając skarżącemu zaspokojenie niezbędnych potrzeb socjalnych wskutek pozbawienia go należnej emerytury, a tym samym możliwości godnego życia. W ocenie skarżącego, Sąd drugiej instancji naruszył również art. 32 Konstytucji RP, gdyż odmowa przyznania świadczenia emerytalnego spowodowała poddanie go dyskryminacji w życiu społecznych. Sąd odwoławczy powinien tę normę wziąć pod uwagę i zasądzić emeryturę, o której mowa w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako ustawa emerytalna) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (dalej jako rozporządzenie).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c.

powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie wykazuje jej występowania.

Przede wszystkim uchodzi uwagi skarżącego, że w przesłance oczywistej zasadności skargi kasacyjnej chodzi nie tylko o naruszenie prawa, ale także o oczywisty wpływ tego naruszenia na rozstrzygnięcie sprawy. Oznacza to, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność konieczne jest wykazanie, iż wskazywane uchybienia i naruszenia przepisów prawa przez sąd odwoławczy były na tyle istotne, że wprost doprowadziły do błędnego zastosowania przepisu stanowiącego podstawę prawną rozstrzygnięcia. Podstawę tę stanowił art. 184 ustawy emerytalnej, zarzut naruszenia którego nie został postawiony w kasacyjnej podstawie naruszenia prawa materialnego. Sąd Najwyższy niejednokrotnie wyjaśniał, że ani z art. 32, ani z art. 67 ust. 1 ustawy zasadniczej nie da się wyprowadzić konstytucyjnego prawa do konkretnej postaci świadczenia społecznego. Podstawą ewentualnych roszczeń osób ubiegających się o te świadczenia mogą być przepisy ustaw regulujące szczegółowo te kwestie i tylko spełnienie przesłanek określonych w tych ustawach uprawnia do świadczeń (por. wyroki z dnia 18 lutego 2015 r., I UK 242/14, LEX nr 1806476; z dnia 24 czerwca 2015 r., I UK 371/14, LEX nr 1771087; z dnia 20 października 2016 r., I UK 197/16, LEX nr 2151408). Wszystko to uniemożliwia to dokonanie oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.